

Raadsvoorstel

Onderwerp: Garantieprijis oud papier
Datum: 28 oktober 2020
Agendapunt: 8
Behandeling: Opiniërend en besluitvormend
houder(s): Wethouder E. Dijkhuis
Steller: Ingmar Ongering i.ongering@hethogeland.nl
Zaaknummer: Z.HHL.026838

1. Samenvatting

Het college van B&W stelt de gemeenteraad voor om de garantieprijis voor oud papier en karton (OPK) vast te stellen voor een bedrag van 54 euro per ton, voor al het papier wat ná de eerste 1500kg wordt ingezameld in één container of 105 minuten rijden met een kraakperswagen. Met een garantieprijis compenseert de gemeente de fluctuaties in de opbrengsten van oud papier, zodat het voor Hogelandster kerken, verenigingen en scholen financieel nog steeds de moeite waard is om oud papier in te zamelen. Die gescheiden inzameling is voor de gemeente bovendien belangrijk om te voorkomen dat OPK in het restafval belandt. Het verwerken van restafval is voor de gemeente namelijk vele malen kostbaarder dan het verwerken van oud papier.

De garantiemaatregel is een tijdelijke oplossing omdat op dit moment nog geen definitief besluit over de inzameling van OPK kan worden genomen. De afzetmarkt van OPK aan oud papierfabrieken staat namelijk onder druk. Want de waarde van OPK daalt terwijl de inzamelkosten stijgen. In het huidige contract, geldig tot en met 31-12-2020, wordt er per ton OPK 81 euro betaald. Wanneer daar de inzamelkosten van 45 euro van worden afgetrokken, blijft er voor verenigingen 36 euro per ton over. Door de dalende afzetmarkt voor OPK dreigt de inzameling van oud papier vanaf 1 januari slechts 5 euro per ton op te leveren. Trek daar de inzamelkosten van af dan moet er geld betaald worden om te kunnen blijven inzamelen. Daarmee is het voor verenigingen, kerken en scholen niet meer lonend om OPK in te zamelen.

Door middel van de garantieprijis verzekert de gemeente dekking van de kosten die de inzamelaar maakt en een beloning vanaf 1500kg. Zo worden de verenigingen gestimuleerd om effectief te werken. De vereniging betaalt zo eerst zelf een deel van de materiaalkosten en ontvangt daarna 54 euro per ton oud papier. De garantieprijis wordt betaald uit de afvalstoffenheffing, die hierdoor met 10,11 euro per huishouden omhooggaat. Zonder garantieprijis is het financieel niet haalbaar om papier apart te blijven inzamelen. Inwoners zullen zich genoodzaakt voelen om het papier naar de milieustraat te brengen. Als ze dat niet kunnen of willen, en ze gooien het in de grijze container, dan kost het de inwoner gemiddeld 25 euro per jaar.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

Instemmen met:

1. Een garantieprijs voor alle verenigingen die oud papier en karton inzamelen in Het Hogeland voor het jaar 2021.
2. De garantieprijs vast te stellen van 54 euro per ton oud papier voor al het papier wat ze na de eerste 1500kg inzamelen in één container óf in 105 minuten rijden met een kraakperswagen. De kosten hiervoor, 223.992,31 euro, worden betaald uit de afvalstoffenheffing die hierdoor stijgt met 10,11 euro per huishouden.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Op 25 juni 2020 is de aanbesteding oud papier gegund aan Van der Hende Recycling, gevestigd in Oude Pekela. In samenwerking met de papierfabriek Solidus Solutions in Hoogkerk. Deze nieuwe aanbesteding was nodig omdat de bestaande contracten op 31 december 2020 aflopen. Het nieuwe contract gaat in vanaf 1 januari 2021. Het Hogeland heeft hierin samengewerkt met Ommen en andere gemeenten. Door de samenwerking is geprobeerd een zo gunstig mogelijke prijs te krijgen.

Vanaf 1 januari 2021 gaat een nieuw contract in voor de verwerking van oud papier. De nieuwe verwerker geeft een garantieprijs van 30,83 euro per ton. Dit is gebaseerd op de lage marktprijs voor papier op het moment van aanbesteding. De algemene kosten (natransport, overslag etc.) ad 25,70 euro per ton worden hier nog op in mindering gebracht. Zo blijft er slechts 5,13 euro per ton over voor de inzamelaar (voorheen 81 euro per ton). Hier moeten de kosten die de inzamelaar maakt nog uit betaald worden. Deze zullen gemiddeld genomen zo'n 55 euro per ton zijn afhankelijk van het inzamelingsmiddel. (Geïndexeerd op 52,90 euro per ton voor inzameling met grote containers en 65,00 euro met kraakperswagens). Dit betekent dat de inzamelaar 50 euro per ton verlies maakt om te kunnen blijven inzamelen.

3.2 Bevoegdheid raad

De gemeenteraad heeft de beslissingsbevoegdheid over de (hoogte van de) garantieprijs voor de inzameling van oud papier en karton.

3.3 Wettelijk of beleidskader

- Wet Milieubeheer, hoofdstuk 10, artikel 10.21 tot en met 10.29
- Grondstoffenbeleid 2020 - 2030

3.4 Historische context

In 2019 is in totaal in Het Hogeland 3.284.823 kg oud papier en karton ingezameld door 46 verschillende organisaties. Gezamenlijk ontvingen de verenigingen hiervoor 114.000 euro. In Bedum, Winsum en Eemsum gold bovendien een garantieregeling van de gemeente. Deze regeling garandeerde verenigingen dat ze 36 euro per ton OPK kregen. Indien de marktprijs lager was dan compenseerde de gemeente het verschil. Kosten in 2019 voor de garantieprijs waren: 31.500 euro. Voor 2020 zullen de kosten hoger zijn vanwege de dalende papieren prijzen.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Het doel is om de inzameling van OPK met verenigingen te continueren in 2021. Hierdoor hoeven inwoners hun oud papier niet naar de milieustraat te brengen en beland het niet in het restafval, wat nog veel meer kosten met zich mee zou brengen.

Er is aan de gemeenteraad toegezegd dat we een onderzoek gaan doen naar de papierinzameling samen met de verenigingen. Uit dit onderzoek moet in 2021 een voorstel komen hoe verder te gaan met de inzameling van oud papier en karton.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

Om te zorgen dat de verenigingen in ieder geval volgend jaar het oud papier en karton blijven inzamelen is het nodig om een gemeentelijke garantieprijs te handhaven. Doen we dat niet dan kost het de verenigingen 50 euro per ton en zullen ze waarschijnlijk per 1 januari 2021 stoppen met inzamelen.

5.2 Risico's

Als de verenigingen stoppen met inzamelen zou het papier niet meer apart kunnen worden ingeleverd (behalve bij de milieustraat) en zou een groot deel hiervan in de grijze container belanden. Dit is zeer onwenselijk om de volgende redenen:

1. Het druist in tegen het vastgestelde grondstoffenbeleid. Hierin is de doelstelling om juist minder restafval over te houden. En dit doen we door inwoners de gelegenheid te bieden om hun afval te scheiden.
2. Het papier zal worden verbrand wat slecht is voor het milieu, en veel geld kost.
3. En het levert weerstand op tegen Diftar+, men moet gaan betalen per kilo en zou dan ook direct voor het oud papier moeten betalen terwijl dit altijd gratis was.

Risico bij de voorgestelde garantieprijs is dat verenigingen die hun werkwijze niet aan willen passen zullen stoppen met inzamelen omdat ze er weinig of niks meer aan verdienen.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Hieronder treft u een kostenberekening voor verschillende situaties. Hierbij is uitgegaan van een opbrengst van 5,13 euro per ton, gemiddelde inzamelkosten van 55,00 euro per ton of 135 euro per container en 3.284.823 kg (de hoeveelheid OPK opgehaald in 2019). In ieder scenario moet de vereniging eerst een bepaalde hoeveelheid papier inzamelen voordat het hen iets oplevert. Deze hoeveelheid papier moet in één container ingezameld worden óf in 105 minuten rijden met een kraakperswagen. Deze grens is vastgesteld zodat de verenigingen eerst zelf een deel van de materiaalkosten betalen. Het levert de vereniging iets op wanneer de gestelde grens behaald is, pas daarna betaalt de gemeente een vast bedrag per kilo. De teller start opnieuw, wanneer een container omgewisseld wordt of de 105 minuten met de kraakperswagen erop zit.

Voorgesteld wordt om een grens te stellen bij 1500kg. Verenigingen die efficiënt inzamelen verdienen hiermee gemiddeld 75% van wat ze met een conventionele garantieprijs van 36 euro per ton zouden hebben ontvangen. 1500kg is een haalbaar doel voor verenigingen die momenteel minder efficiënt (kunnen) werken. Ook is bij 1500kg de toename voor de afvalstoffenheffing niet te hoog. Bij een grens van 2000kg zal het grootste deel van de verenigingen doorgaans niet veel verder boven die grens komen waardoor er gemiddeld slechts 50% van de conventionele garantieprijs verdiend kan worden. Hierdoor wordt het voor veel verenigingen onaantrekkelijk om te blijven

inzamelen. Bij een grens van 1000kg is het voor verenigingen die het goed doen zelfs mogelijk om meer te verdienen dan ze nu doen met een vaste garantieprijs van 36 euro per ton. Echter lopen de kosten voor de inwoners dan wel weer op.

Indien een vereniging niet in staat is om boven de grens te komen zal de gemeente het verschil in de materiaalkosten aanvullen. De vereniging hoeft dan niet te betalen, maar verdient ook niks.

Bij 54 euro / ton na 1000kg		Bij 54 euro / ton na 1500kg		Bij 54 euro / ton na 2000kg	
Gewicht na 1000kg:	2.138.572	Gewicht na 1500kg:	1.565.447	Gewicht na 2000kg:	992.321
Opbrengst inzamelaar:	€ 116.002,91	Opbrengst inzamelaar:	€ 86.099,57	Opbrengst inzamelaar:	€ 56.744,87
Kosten gemeente:	€ 253.895,65	Kosten gemeente:	€ 223.992,31	Kosten gemeente:	€ 194.637,62
Kosten per aansluiting:	€ 11,46	Kosten per aansluiting:	€ 10,11	Kosten per aansluiting:	€ 8,78
33 verenigingen ontvangen 100%		33 verenigingen ontvangen 75%		33 verenigingen ontvangen 50%	
8 verenigingen ontvangen 50%-99%		6 verenigingen ontvangen 25%-74%		2 verenigingen ontvangen 10-49%	
2 verenigingen ontvangen <50%		2 verenigingen ontvangen <25%		2 verenigingen ontvangen <10%	
3 verenigingen ontvangen 0 euro		5 verenigingen ontvangen 0 euro		9 verenigingen ontvangen 0 euro	

Voor 33 inzamelaars betekent het voorstel op jaarbasis een lichte daling in de opbrengsten bij de huidige inspanning / werkwijze. Deze inzamelaars ontvangen gemiddeld driekwart van wat ze hadden kunnen verdienen met een vaste garantieprijs van 36 euro per ton. Daarnaast zullen 8 inzamelaars minder gaan verdienen wanneer ze hun methoden niet aanpassen. Nog eens 5 verenigingen zullen echt hun werkwijze aan moeten passen willen ze überhaupt nog iets verdienen aan de inzameling van oud papier. Aanpassingen in werkwijze zou kunnen betekenen: een container langer laten staan zodat deze beter gevuld raakt of het papier beter in de container op te stapelen.

7. Inbreng belanghebbenden

Diverse verenigingen hebben afgelopen jaar zorgen geuit over de dalende papierprijzen en de onzekerheid die dit betekend voor hun toekomstige inkomsten. Eén vereniging die momenteel wél een garantieprijs heeft gaf te kennen dat ze deze te laag vonden en eigenlijk graag meer zouden willen ontvangen voor het ingezamelde OPK.

Afgelopen jaar hebben diverse verenigingen uit De Marne contact gezocht met de gemeente omdat ze regelmatig moesten bijbetalen. Sommigen gaven aan dat ze het oneerlijk vonden dat de rest van de gemeente wél een garantieregeling had. Een aantal geven te kennen dat ze willen stoppen als er geen garantieprijs voor hen komt.

Erratum: Aan de hand van reacties van inzamelaars op het oorspronkelijk voorstel is de drempel verlaagd van 2500kg naar 1500kg

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Indien een garantieprijs voor 2021 wordt vastgesteld zal deze doorgegeven worden aan de verenigingen en aan Omrin. Omrin fungeert als contactpersoon voor de verenigingen en factureert de gemaakte kosten voor de garantieprijs aan de gemeente.

8.2 Tijdspad

De nieuwe garantieprijs gaat in per 1 januari 2021 en zal gelden tot en met 31 december 2021. Ondertussen wordt er onderzoek gedaan naar de inzameling en in 2021 wordt een voorstel gepresenteerd hoe de inzameling er vanaf 2022 uit moet komen te zien.

8.3 Communicatie

De verenigingen worden per brief geïnformeerd over het raadsbesluit.

8.4 Evaluatie

Tijdens het onderzoek naar de inzameling vanaf 2022 zal er regelmatig contact zijn met verenigingen.

Winsum, 1 september 2020

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding